

Askola, Pappila, Muuntajanmäki

Kivikautisen asuinpaikan kaivaus
Seija Sarkki - Jarkko Virtamaa 1973

Askola, Pappila, Muuntajanmäki 1973

Kivikautinen asuinpaikka

Maanomistaja: Askolan seurakunta, os. 07500 Askola

Peruskartta n:o 3022 ⁰⁴ A 1:20000 Askola, painettu 1963

Kaivausalueen koordinaatit: x=6713 92

y=423 38

z=066=38,46 mpy

Paikalta ovat löydöt KM 19332:1-62

Aikaisemmat tutkimukset: Lauri Pohjakallion inventointi 1971

Aikaisemmat löydöt: KM 11985, 12122:1,2,4,5, 12281, 12496

Liitteet 1-9 ovat kertomukseen liittyviä karttoja.

Liitteet 10-15 ovat kuvatauluja, joissa on valokuvat negatiiveista ff. 41102-41173.

Luettelot liitteistä ja kertomukseen liittyvistä negatiiveista on kertomuksen lopussa.

Kesällä 1973 minä ja ylioppilas Jarkko Virtamaa saimme Museoviraston Esihistorian toimistolta määräyksen lähteä tutkimaan Askolan kirkonkylässä, pappilan maalla, ns. Muuntajanmäellä sijaitsevan kivikautisen asuinpaikan siltä osin, mikä tulee jäämään Vakkola-Tiiläse tien oikaisun alle, yhteensä noin 360 m². Tutkimus paikalla oli tarpeellinen siksi, että nyt jo eläkkeellä oleva rovasti Lauri Hakalehto (os. Monninkylä) oli usean vuoden aikana vuotuisten pellonmuokkaustöiden yhteydessä poiminut runsaasti kvartseja peltomullasta, ja vuonna 1971 Lauri Pohjakallio oli Askolan seutuja inventoidessaan todennut paikan kivikautiseksi asuinpaikaksi. Kustannukset suoritti Uudenmaan piirin TVL, joka on myöntänyt ko. paikan sekä pappilan maalla sijaitsevan Grindinpellon että Vakkolassa Touko Linnan maalla sijaitsevan Niemenpellon tutkimiseen yhteensä 26000 mk. Minä aloitin kaivauksen paikalla 9.7. jatkaen sitä 3.8. asti (liite 2, alue 1), minkä jälkeen Vir-

tamaa laajensi kaivausalueita työskennellen paikalla noin 6.8. - 24.8. 1973 (liite 2, alue 2).

Askolan Muuntajamäen kivikautinen asuinpaikka sijaitsee Porvoosta Askolan kirkolle johtavan tien itäpuolella sekä länsilounaaseen että itäkoilliseen melko jyrkästi viettävään peltokumpareen länsilapella, ko. tiestä noin 100 m itään, Askolan kirkosta linnuntietä noin 300 m kaakkoon. Porvoonjoki virtaa noin 230 metrin päässä asuinpaikasta, sen lounaispuolella (liite 1, kuvat 1 ja 2). Maasto kaivauspaikan ympärillä on kumpuilevaa peltoa, paitsi Porvoonjoen itärannan ja Muuntajamäen välinen alue, joka on aivan tasaista savipeltoa, vähitellen se nousee jokka suuntaan ja muuttuu savimultapelloksi. Idässä peltoaukeamaa rajoittaa havumetsä ja etelässä osittain sekametsä. Kaivausalueesta noin 150 m lounaaseen on korkea havumetsän peittämä mäki, jota perimätiedon mukaan on joskus kutsuttu linnamäeksi. Kaivausalueesta noin 250 metriä luoteeseen ja Askolan kirkosta noin 150 metriä lounaaseen on Askolan Vanhapellon kivikautinen asuinpaikka (kuva 27).

Tutkittavalla alueella päätettiin ensin 2x2 m suuruisiin ruutuihin 50 m pitkä ja 2 m leveä koeoja suoraan vasten korkeuskäyriä länsilounas-itäkoillissuuntaisesti siten, että se leikkasi suunnitellun tielinjan. Kiintopisteeksi valittiin kaivausalueen pohjoispuolella oleva suurehko maakivi, jonka lukemaksi saatiin 066. Sen korkeus merenpinnasta on 38,46 m, mikä lukema saatiin kiinnittämällä ko. piste Askolan kansakoulun luona olevaan valtiolliseen kiintopisteeseen, jonka absoluuttinen korkeus merenpinnasta on 44,41 metriä.

Ensin poistettiin koeojasta turve lapiolla, minkä jälkeen siirryttiin poistamaan ruokamultaa. Tämä työvaihe suoritettiin osaksi lapiolla, osaksi lastoilla. Turve- ja ruokamultakerros osoittautui noin 25 cm paksuksi ojan itäpäässä ja keskiosassa, sen sijaan ojan länsipäässä se oli huomattavasti ohuempi, ja sen alta paljastui mullansekainen savi. Pintamullasta löytyi kvartsiesineitä ruuduista 100/102 pieni kaavin (KM 19332:5) ja 100/104 taltta[?]kapainen esine (KM 19332:6). Kvartsi-iskok-

sia saatiin ruuduista 100/104-106, 110, 114, 122-124. Ruudusta 100/122 aivan mullasta löytyi kvartsinen iskosydin sekä ruudusta 100/116 palanut luunsiru.

Tämän jälkeen siirryttiin kaivamaan aluetta tasoittain poistaen maata kerralla noin 10 cm vahvuudelta. Koko oja kaivettiin ensimmäiseen tasoon. Ruudusta 100/112 löytyi isohko kvartsi-iskosydin ja kvartsisäle, ruudusta 100/126 kaksi taltantapaista kvartsiesinettä (KM 19332:28, 29) sekä kvartsi-iskoksia ruuduista 100/110, 118, 122, 126. Ainoastaan ruuduista 100/108-110 ja 100/116-124 oli havaittavissa mahdollisia asutuksen jätteitä. Ruutujen 100/108-110 rajalla oli melko voimakkaan punertavan ruskea hiekkaläntti, jossa oli hiiltä ja suurehko, ilmeisesti tullessa ollut mureneva kvartsipala. Kyseinen alue näytti jatkuvan koeojasta etelään punertavana ja pohjoiseen tummahkon keltaisena, koeojan pohjoisreunaa kohti levenevänä läiskänä (liite 3, kuvat 9-12). Ruuduissa 100/116-120 havaittiin heikosti näkyvää likamaata (liite 3, kuva 8) sekä ruuduissa 100/120-124 selväkö likamaa-alue, joka jatkui koeojasta etelään (liite 3, kuvat 6-7). Muulta osin koeoja oli koskematon maata, länsiosa savea ja itäosa harmaata hiesua tai hienoa hiekkaa. Koko alue oli lähes kivettömä.

Koska ruuduissa 100/108-110 esiintyi punertavaa maata ruutujen eteläreunassa, laajennettiin kaivausaluetta tähän suuntaan 2x8 m verran. Punertava läiskä ulottui vain vähän ruudin 98/110 puolelle, muuten kyseisellä alueella ei ollut havaittavissa muutoksia maan värissä (liite 3, kuva 13). Ruudin 98/108 pintamullasta löytyi kvartsi-iskoksia sekä ruudin 98/110 ensimmäisestä tasosta kvartsiesine (KM 19332:2), ilmeisesti kaavin. Lisäksi avattiin myös ruutujen 100/120-124 kohdalta koeojan eteläpuolelle 4,50x2 m suuruinen alue, josta löytyi yksi kvartsiesine (KM 19332:3). Viimeksi mainittu alue oli lähes kokonaan savista likamaata, osittain erittäin tummaa ja noensekaista (liite 3, kuvat 17-18).

Toiseen tasoon kaivettiin ainoastaan ruudut 98-100/108-114 (liite 4) se-

kä 98/122-124. Koko tältä alueelta löytyi ainoastaan pari kvartsi-iskosta. Ruuduissa 98-100/110 ollut punertava liiskä jatkui edelleen, joskin pienempänä. Sitä ympäröinyt tummahkon keltainen maa muuttui selväksi likamaaksi, joka näytti jatkuvan pohjoiseen. Muu osa alueesta oli suurimmaksi osaksi keltaista hiekkaa (liite 4, kuvat 13-15). Ruuduista 98/122-124 likainen maa hävisi jo toista tasoa kaivettaessa.

Kolmas taso kaivettiin vain ruuduista 100/108-114 ja 98/110-114, joista ruudusta 100/108 kaivettiin ainoastaan itäreuna ja ruudusta 98/114 vain länsireuna (liite 5, kuva 16). Tästä tasosta ^{löytyi} ainoastaan yksi kvartsi-iskos ruudusta 100/110.

Vain ruudut 98-100/110 ja noin 50 cm ruudun 100/108 itäreunasta kaivettiin neljanteen tasoon. Punertava maa hävisi nyt kokonaan, mutta likamaa-alue oli vielä melko suuri (liite 4). Sekin loppui jo viidettä tasoa kaivettaessa (kuvat 19 ja 20). Löytöjä näistä tasoista ei enää tullut.

Tämän jälkeen tehtiin koekuoppia koeojan itäpäähän jatkeeksi kolme noin viiden metrin välein sekä ruudusta 98/110 etelään noin viiden metrin päähän, siitä noin kolmen metrin etäisyydelle ja siitä vielä yksi noin kahden metrin päähän (liite 2). Mikään näistä koekuopista ei osoittanut merkkejä muinaisjäännöksestä. Itäiset kuopat olivat pelkkää savea, ja eteläiset puhdasta hiesua. Koekuopat tehtiin noin 20 cm syviksi. Kahteen itäisimpään kuoppaan tehtiin maanäytteen ottoa varten 60-80 cm syvät kolut, maa muuttui tällä syvyydellä sinertäväksi saveksi.

Tämän jälkeen tehtiin ruudun 100/110 kohdalta pohjoiseen päin kolme koekuoppaa noin viiden metrin välein (liite 2). Näistä kahdessa ensimmäisessä maa oli tummahkon keltaista likamaata. Viimeksi mainitut koekuopat laajennettiin 3 metriä pitkäksi pohjois-eteläsuuntaiseksi ojaksi, joka kaivettiin ensimmäiseen tasoon. Koko tällä alueella oli havaittavissa tummahkon keltaisia likamaaliskäitä ja paikoin melko tummanruskeaa maata, joka näytti ruutujen 106-108/110 kohdalta jatkuvan sekä länteen että pohjoiseen, muutoin alue osoittautui löydöttömäksi.

Koska minun määrärahaosuuteni oli vain kuukauden maastotyöskentelyä

varten, ja koska Virtamaan kaivamalla Niemanpellolla ja Grindinpellolla ei näyttänyt olevan muinaisjäännöistä, siirtyi Virtamaa jatkamaan Muuntajanmäen kaivausta. Hän laajensi kaivausaluetta ruutujen 106-108/110 kohdalta sekä länteen että pohjoiseen (alue 2, liitteet 2, 8 ja 9, kuvat 23-31).

Turvkerros oli tällä alueella noin 15-20 cm vahvuinen. Sen alta paljastui, lukuunottamatta aivan alueen länsilaitaa, tummanruskeaa likamaata (kuvat 24-25). Koko alue kaivettiin ensimmäiseen tasoon (liite 8, kuvat 26-28), josta löytyi kvartsi- ja kivilaji-iskoksia. Ne rajoittuvat suunnilleen alucelle 102-112/106-110. Ruskehtava, suhteellisen kivetön alue, kuten kuvista ja kartasta näkyy, rajoittui edelleen alueen keskelle ja sen itäosiin. Sen alaraja sattui 36 ja 37 metrin korkeuskäyrien puoliväliin.

Toiseen tasoon alue 2 kaivettiin vain niiltä osin, missä oli ruskehtavaa maata, loivasti viistoten saveen päin (liite 9, kuva 29). Tästä tasosta löytyi vain muutamia kvartsi-iskoksia ruuduista 102/112, 106/106, 108/106 ja 108/110. Punertava alue oli jo huomattavasti pienempi ja väriltään heikompi (kuva 29).

Tämän jälkeen Virtamaa eteni kaivamalla ainoastaan värjäytyneitä alueita. Löytöjä ei enää tullut, ja hän kaivoi pois likaisen maan (kuva 31), joka paikoin ulottui noin 50 cm syvälle.

Profiilista, joka on piirretty koeojan 100/96-138 pohjoisseinämistä (liite 7) voidaan nähdä, että tutkittu alue rajoittuu 35 ja 38 metrin korkeuskäyrien välille, kulttuurikerrosta on havaittavissa vasta 37 metrin käyrän yläpuolella ruudussa 100/110, ruuduissa 100/122-124 oleva likamaa-alue sattui 38 metrin korkeuskäyrän tienoille. Turve- ja ruokamultakerroksen paksuus oli koko alueella noin 25 cm.

Kulttuurikerros Muuntajanmäen kivikautisella asuinpaikalla oli yleensä erittäin ohut, muutamia syvänteitä lukuunottamatta. Paksuin kohta sattui ruudun 100/110 punertavan läiskän kohdalle. Se osoittautui noin 50 cm vahvuiseksi. Alueella 2 kulttuurikerroksen vahvin kohta sattui ruu-

tuihin 112/102, 110/110 ja niiden väliselle alueelle. Tulisijoja tai vastaavia rakennelmia ~~rakennelmia~~ ei ollut havaittavissa koko alueella, ja löydöt keskittyivät selvästi värjättyneille alueille. Kulttuurimaa-alue osoittautui noin 110 m² laajuiseksi eikä näyttänyt jatkuvan avatun alueen ulkopuolelle.

Helsingissä 1. 11. 1974

Seija K. Sarkki

Seija K. Sarkki

LIITE Askolan Pappilan Muuntajamäen kaivauskertomukseen

Seija Sarkki - Jarkko Virtamaa 1973

Luettelo liitteinä olevista kartoista ja kuvatauluista:

- Liite 1 Muinaisjäännöksen sijainti. Ote Askolan kunnan asemakaavakartasta
- " - 2 Pinta- ja pohjaväätöskartta alueista 1 ja 2
- " - 3 Taso 1 alueesta 1, ruudut 98/108-114, 98/120-124, 100/104-138
- " - 4 Taso 2 alueesta 1, ruudut 98-100/108-114
- " - 5 Taso 3 alueesta 1, ruudut 98-100/108-114
- " - 6 Taso 4 alueesta 1, ruudut 98-100/110, osittain ruutu 100/108
- " - 7 Profiilikartta ruuturivin 100/96-138 pohjoisreunasta
- " - 8 Taso 1 alueesta 2
- " - 9 Taso 2 alueesta 2
- " - 10 Yleiskuvia Muuntajamäestä (neg. 41132-41140), osa kaivausalueesta paalutettuna (neg. 41141-41142) sekä kaivausalueen itäosa ensimmäisessä tasossa (neg. 41143-41144)
- " - 11 Kaivausalueen itä- ja keskiosa, mm. ruutu 100/110, ensimmäisessä tasossa (neg. 41145-41150) sekä ruutu 100/110 toisessa tasossa (neg. 41151-41152)
- " - 12 Ruutu 100/110 toisessa tasossa (neg. 41153), sama kolmannessa tasossa (neg. 41154), ruudut 98/120-124 ensimmäisessä tasossa (neg. 41155-41156 sekä ruudun 100/110 punertava läikkyä viidenteen tasoon kaivettuna (neg. 41157-41158) ja alueesta 2 ruudut 102-108/110 ensimmäisessä tasossa (neg. 41159-41160)
- " - 13 Alueen 2 länsiosaa turpeen poiston jälkeen ja osittain ensimmäisessä tasossa (neg. 41161- 41166)
- " - 14 Kuvia Muuntajamäen kaivausalueesta 2 ja sen ympäristystä (neg. 41167-41168) sekä alueen 2 itäosa toisessa tasossa (neg. 41169-41171)
- " - 15 Alue 2 kolmannessa tasossa sekä loppuun kaivettuna (neg. 41172-41173)

LIITE 7

① ASKOLA PAPPILA MUUNTANJANMAKI

② — — — GRINDINPELTO

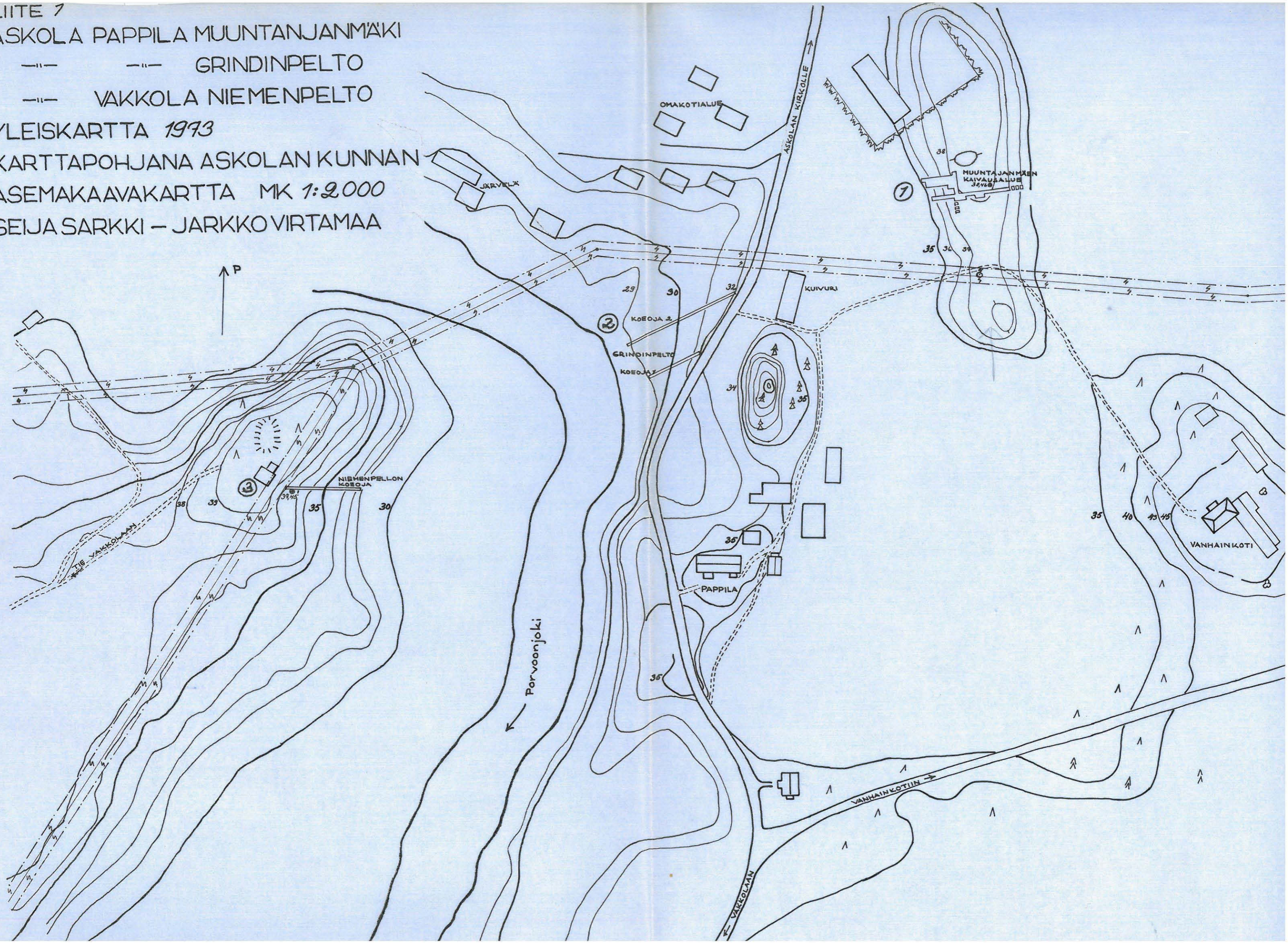
③ — — — VAKKOLA NIEMENPELTO

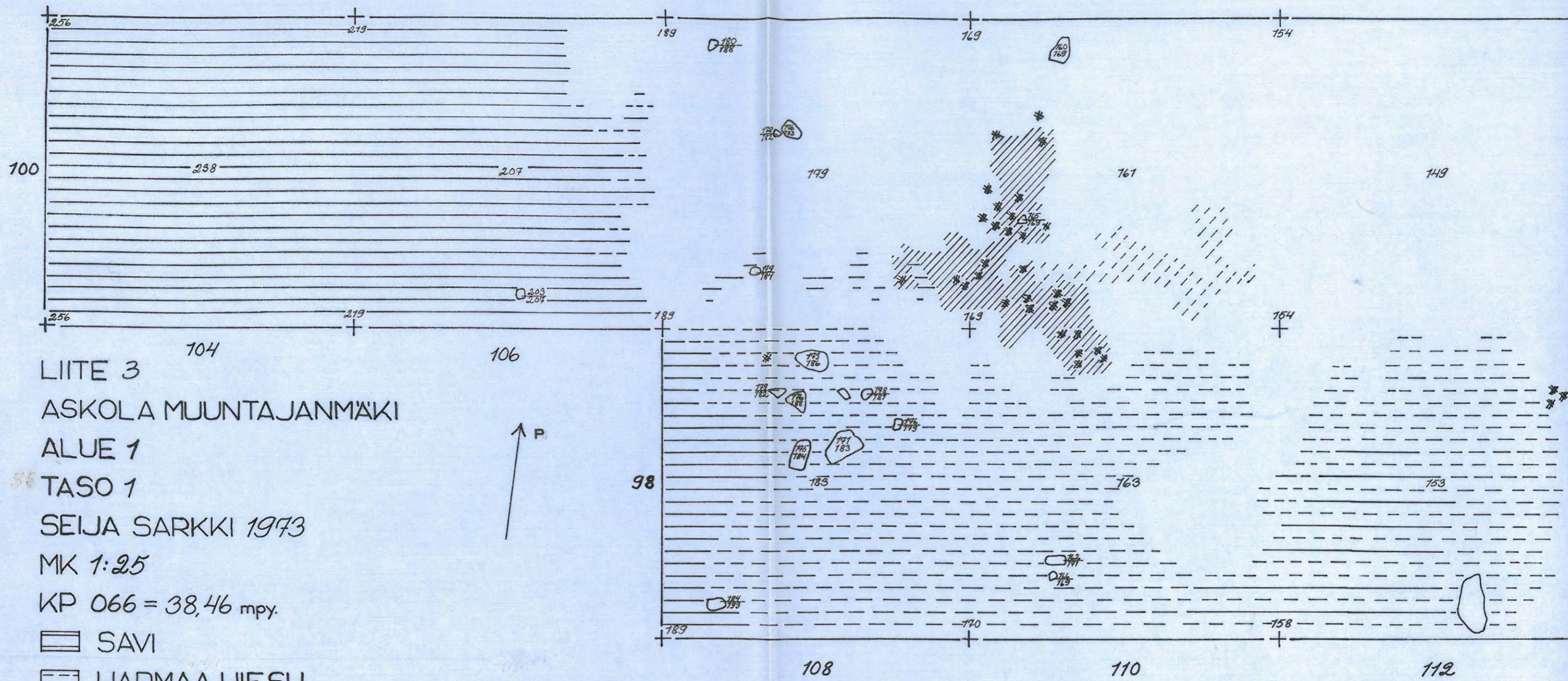
YLEISKARTTA 1973

KARTTAPOHJANA ASKOLAN KUNNAN

ASEMAKAAVAKARTTA MK 1:2.000

SEIJA SARKKI — JARKKO VIRTAMAA

LIITE 3

ASKOLA MUUNTAJANMAKI

ALUE 1

TASO 1

SEIJA SARKKI 1973

MK 1:25

KP 066 = 38,46 mpy.

SAVI

HARMAA HIESU

SAVENSEKAINEN HIESU

HIE NO HIEKKA

PUNERTAVA HIEKKA

LIKAMAA

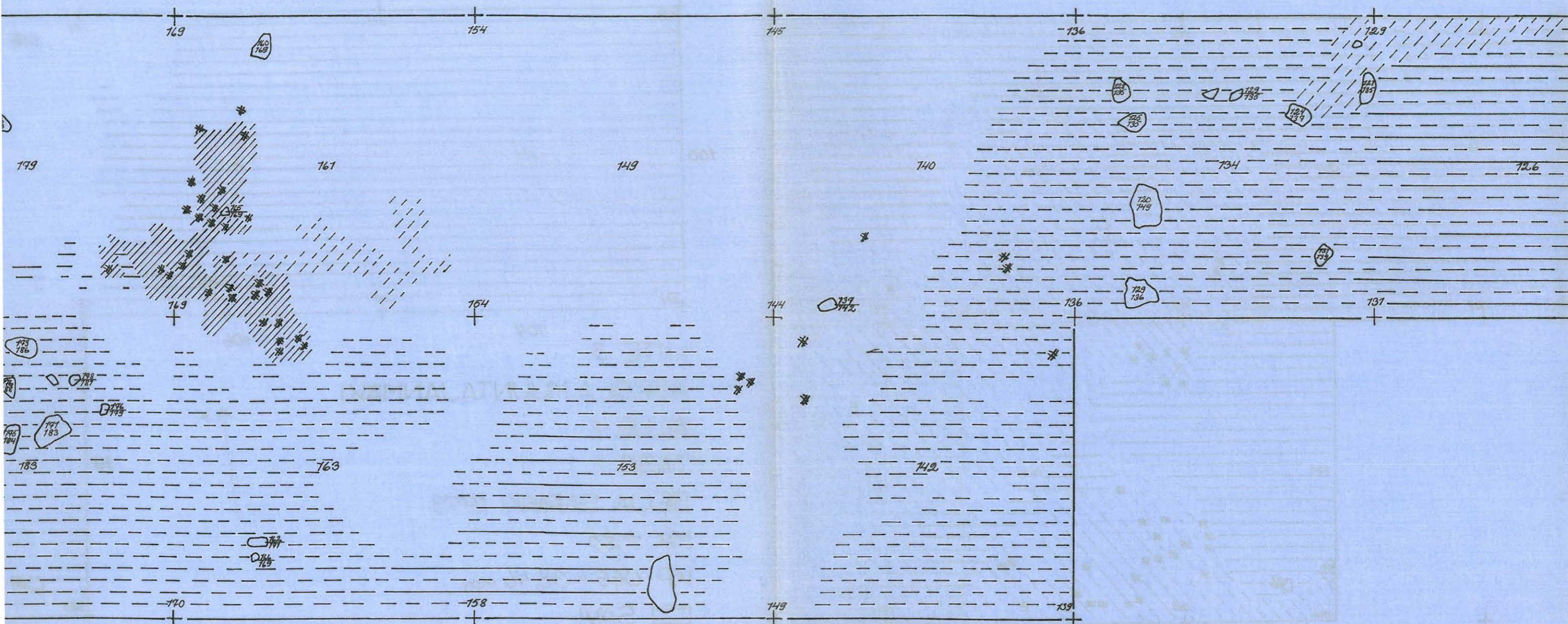
TUMMANRUSKEA LIKAMAA

HIILI

KELTAINEN HIEKKA

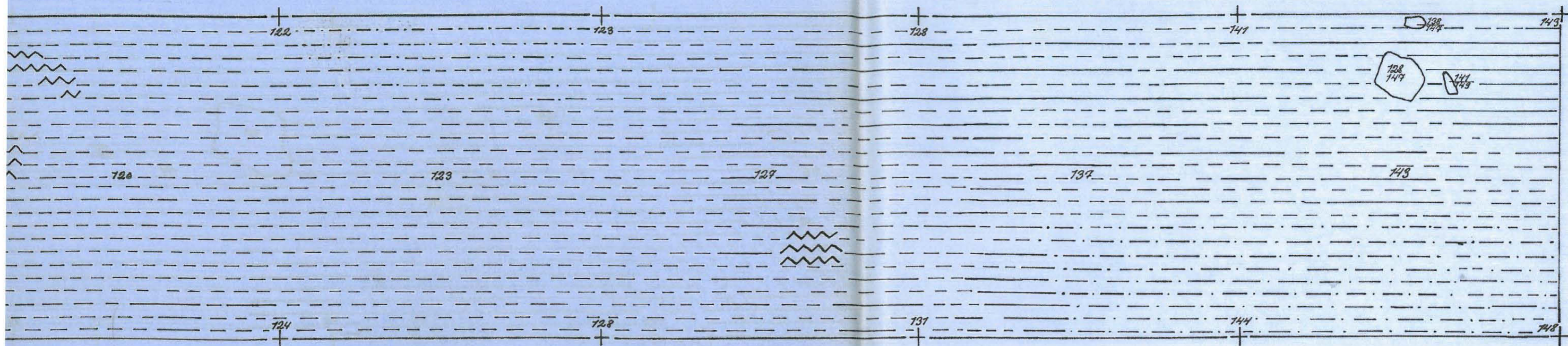
RUOSTEHIEKKA

KIVI

108 110 112 114 116 118

- KIV
- RUSTEHEKKA
- KULTAINEN HIEKKA
- HILTI
- TUUMARUSKEA LIKAMA
- LIKAMA
- PUURTAVA HIEKKA
- HIENO HIEKKA
- SAVENSEKAINEN HIEKKA
- LAMAA HIEKKA

130

132

134

136

138

LIITE 4

ASKOLA MUUNTAJANMÄKI

ALUE 1

TASO 2

SEIJA SARKKI 1973

MK 1:25

KP 066 = 38,46 mpy.

≡ SAVI

≡ HARMAA HIESU

≡ SAVENSEKAINEN HIESU

▨ LIKAMAA

▨ PUNERTAVA HIEKKA

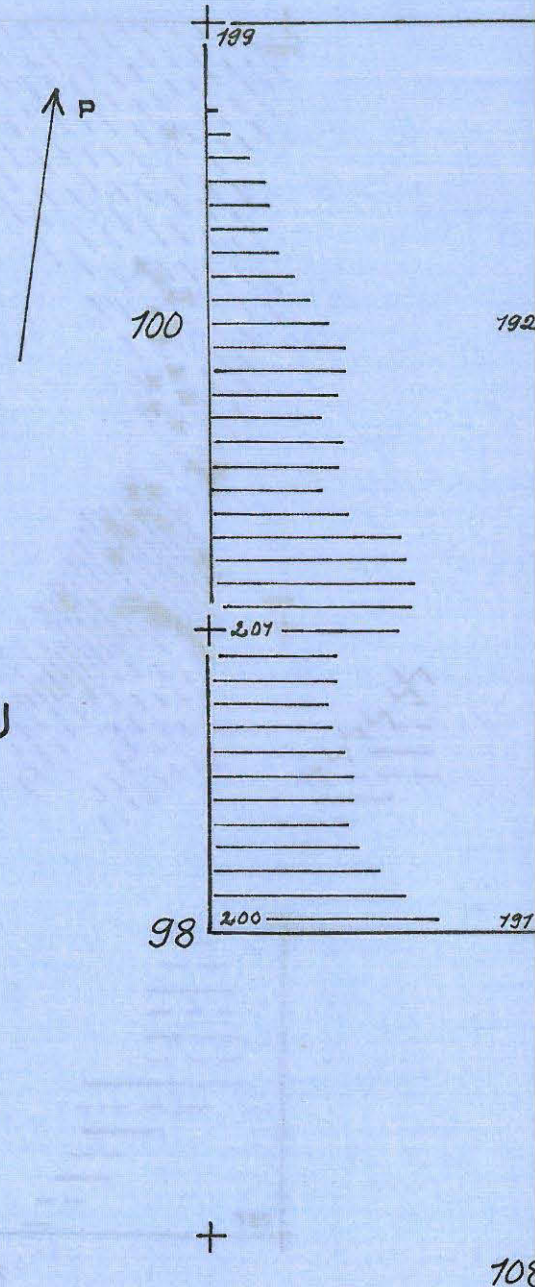
✱✱ HIILI

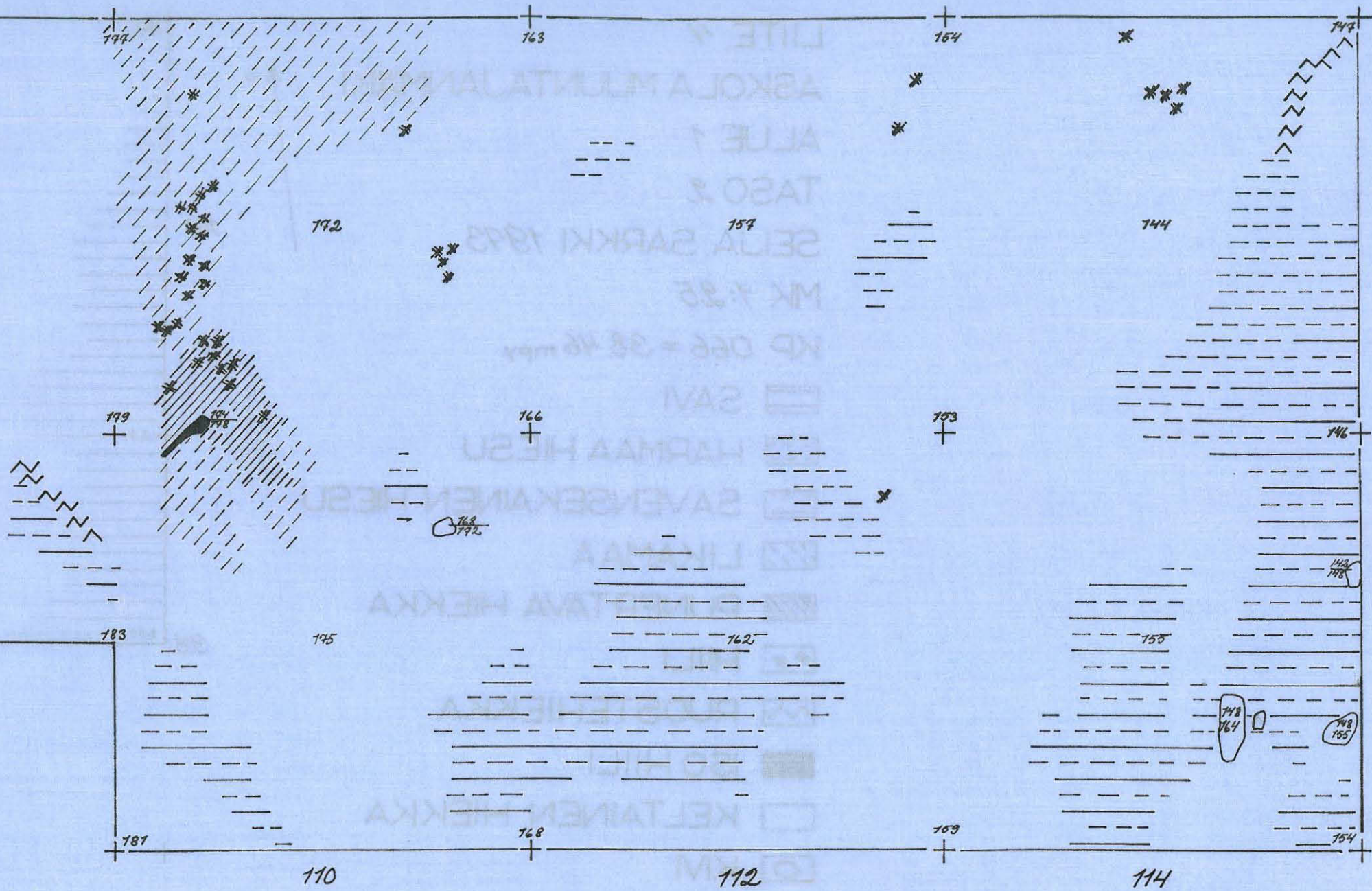
⋈ RUOSTEHIEKKA

■ ISO HIILI

□ KELTAINEN HIEKKA

○ KIVI

LIITE 6

ASKOLA MUUNTAJANMÄKI

ALUE 1

TASO 4

SEIJA SARKKI 1973

MK 1:25

KP 066 = 38,46 mpy.

 LIKAMAA

 HARMAA HIESU

 PUNERTAVA HIEKKA

 HIILI

 KIVI

+

100

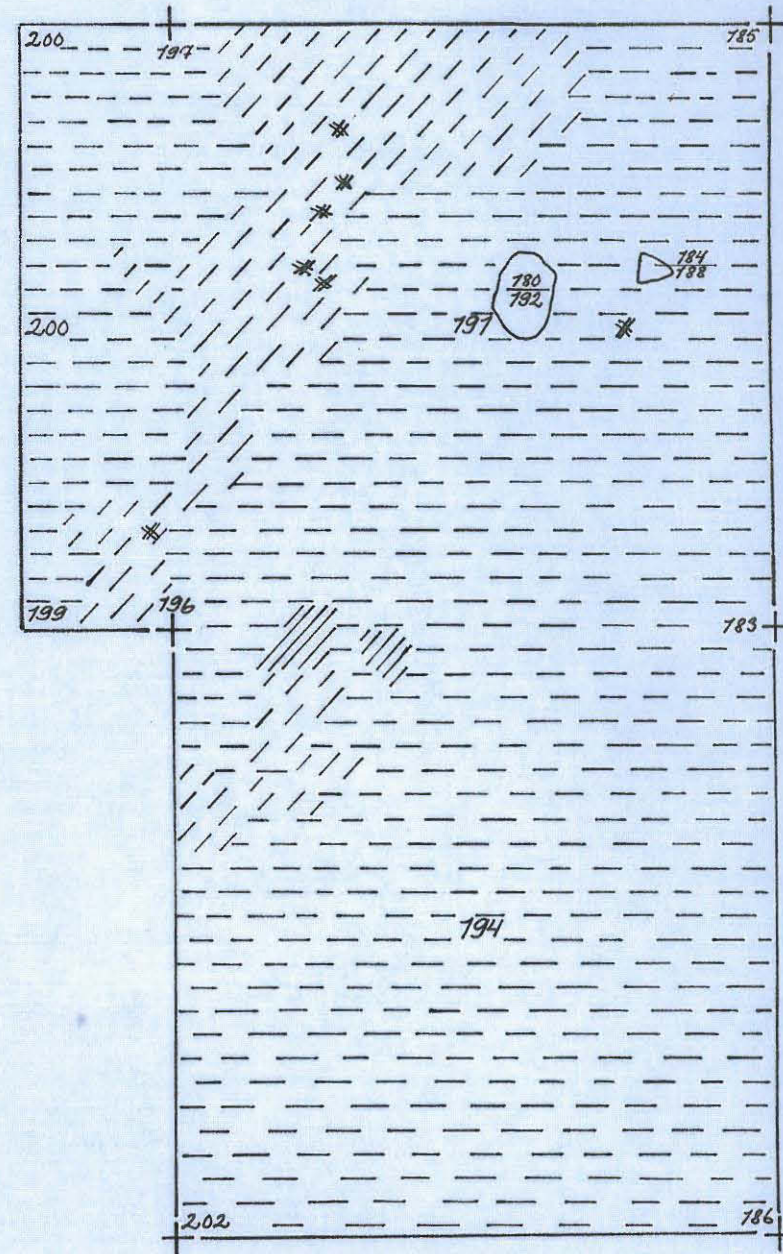
+

98

+

108

110

ASKOLA, PAPPILA, MUUNTAJANMÄKI 1973

KUVA 7. MUUNTAJANMÄKI KUVATTUNA
ETELÄSTÄ. VUODEN 1973 KAIVAUSALUE
SIJAITSEE NUOLTEN VÄLISELLÄ ALUEEL-
LA.

FF. 41132 - 41134

FF. 41135 - 41140

KUVA 2. MUUNTAJANMÄKI KUVATTUNA LÄNSILOUNAASTA. NUOLEN KOH-
DALLA ENSIMMÄINEN KOEJOJA, MYÖHEMMIN KAIVAUSTA LAAJENNETTIIN
KO. ALUEESTA VASEMMALLE. VASEMMALLA NÄKYVÄ TIE JOHTAA ASKOLAN
KIRKOLLE.

F. 41141

KUVA 3. KAIVAUSSALUETTA KUVATTUNA ENNEN TURPEEN POISTAMISTA. KUVA OTETTU ETELÄSTÄ

F. 41142

KUVA 4. SAMAN KUIN EDELLISESSÄ KUVASSA. KUVATTUNA ETELÄLÖUNAASTA.

F. 41143

KUVA 5. KAIVAUSSALUEEN ITÄKOILLISPÄÄ, RUUDUT 100/130-138, KUVATTUNA ENSIMMÄISEEN TASOON KAIVETTUNA. TAUSTALLA MENEILLÄÄN TURPEEN JA PINTA MULLAN POISTO. NUOLEN OSOITTAMALLA KOHDALLA ON PORVOONJOEN LÄNSIPUOLELLA YAKKOLAN NIEMENPELLON KAIVAUSSALUE. KUVA OTETTU ITÄKOILLISESTA.

F. 41144

KUVA 6. RUUDUT 100/120-138 ENSIMMÄISEEN TASOON KAIVETTUNA. RUUTUJEN 100/122-124 KOHDALLA KUVAN OIKEASSA LAIDASSA LIKAMAALÄISKÄ. SEN KOHDALTA KAIVAUSSA LAAJENNETTIIN MYÖHEMMIN OIKEALLE. KUVA OTETTU ETELÄLÖUNAASTA.

ASKOLA, PAPPILA, MUUNTAJANMÄKI 1973

F. 41145

KUVA 7. SAMA LIKAMAAN LAISKKA KUIN KUVASSA 6, SEN YMPÄRISTÖ ON AIVAN KOVAA SAVEA. KUVA OTETTU ETELÄLOUNAASTA.

F. 41146

KUVA 8. RUUDUT 100/114-118 ETUALALLA KUVATTUNA ENSIMMÄISESSÄ TASOSSA. MAA SAVENSEKAISTA, HARMAATA HIE-SUÄ. KUVA OTETTU ETELÄLOUNAASTA.

F. 41147

KUVA 9. ETUALALLA RUUDUT 100/110-112 ENSIMMÄISESSÄ TASOSSA. MAA ON TÄS-SÄ PUNARUSKEÄÄ, RUUDUSSA 100/110 ERIT-TÄ VOIMAKKAAN PUNARUSKEÄÄ ALUE, JOSSA HIEMAN HIILTÄ. TÄLTÄ KOHDALTA KAIVAUS-TA LAAJENNETTIIN MOLEMMILLE SIVUIL-LE. KUVA OTETTU ETELÄLOUNAASTA.

F. 41148

KUVA 10. SAMAA ALUETTA KUIN KU-VASSA 9, ETUALALLA NÄKYY KUI-TENKIN RUUDUN 100/106 SAVIKKO. KUVATTU ETELÄLOUNAASTA.

F 41149

KUVA 11. RUUDUN 100/110 LÄISKÄ KUVATTUNA LÄHEMPÄÄ ETELÄLÖUNAASTA.

F 41150

KUVA 12. SAMA KUVATTUNA PÖHJOISLUOTEESTA.

F 41151

KUVA 13. RUUDUT 100/108-110 KAIVETTUNA TOISEEN TASOON, KAIVAUSTA LAAJENNETTU VASEMMALLE. RUUDUT 98/108-110 ENSIMMÄISESSÄ TASOSSA. PUNARUSKEA LÄISKÄ JATKUU RUUDUN 98/110 PUOLELLE, RUUTUJEN RAJALLA SUURENKO HILLENPÄLÄ. KUVA OTETTU ITÄKOILLISESTÄ.

F 41152

KUVA 14. SAMA KUIN EDELLÄ KUVATTUNA LÄHEMPÄÄ ITÄKOILLISESTÄ.

ASKOLA, PAPPILA, MUUNTAJANMÄKI 1993

F. 41153

KUVA 15. SAMAN ALUE KUIN EDELLÄ KU-
VATTUNA ETELÄLÖUNAASTA

F. 41154

KUVA 16. RUUTU 100/110 KAIVETTUNA KOL-
MANTEEN TASOON, SAMOIN PUOLET RUUDUS-
TA 98/110. PUNARUSKEA LÄISKÄ ON HUO-
MATTAVASTI PIENENTYNYT. KUVA OTETTU
ETELÄLÖUNAASTA.

F. 41155

KUVA 17. RUUDUT 98/120-124 ENSIMMÄISES-
SÄ TASOSSA. OIKEASSA LAIDASSA ON PARI
LIKAMAALÄISKÄÄ. KUVA OTETTU ETELÄ-
LÖUNAASTA.

F. 41156

KUVA 18. SAMAN KUIN EDELLÄ. LIKAMAALÄ-
LÄISKÄT NÄKYVÄT RUSKEHTAVINA ALU-
EINA, YMPÄRILLÄ SAVEA. KUVA OTETTU
ETELÄLÖUNAASTA.

F. 41157

KUVA 19. OSA RUUDUISTA 100/108-110, 98/110 KAIVETTU OSITTAIN VIIDENTEEN TASOON. KUVA OTETTU ETELÄKAAKOSTA.

F. 41158

KUVA 20. SAMA ALUE KUIN EDELLÄ, PUNARUSKEA HIESU ON POISTETTU, MAA ON MUUTTUNUT OSITTAIN KELTASEKSI, OSITTAIN HÄRMAAKSI HIESUKSI. KUVA OTETTU ETELÄKAAKOSTA.

F. 41159

KUVA 21. RUUDUT 102-108/110 KAIVETTU NA ENSIMMÄISEEN TASOON. TÄSTÄ KAIVAUSSALUETTA LAAJENNETTIIN POHJOISEEN JA LÄNTEEN. KUVA OTETTU ETELÄKAAKOSTA.

F. 41160

KUVA 22. SAMA ALUE KUIN EDELLÄ. PUNAISEN-RUSKEAT ALUEET JATKUVAT JO AVATUN ALAN ULKOPUOLELLE. KUVA OTETTU ETELÄKAAKOSTA.

ASKOLA, PAPPILA, MUUNTAJANMAKI 1973

F. 41161

KUVA 23. TURPEEN JA PINTAMULLAN POISTO MENEILLÄÄN LAAJENNETULTA ALUELTA. ETUALALLA OLEVAT RUUDUT 110-112/110 KAIVETTU ENSIMMÄISEEN TASOON. KUVA OTETTU IDÄSTÄ.

F. 41162

KUVA 24. RUUDUT 108-114/96-102 ENSIMMÄISEN TASON KAIVAUSSVAIHESSA. KUVA OTETTU ITÄKOILHESTA.

F. 41163

KUVA 25. RUUDUISSA 108-114/96-104 ENSIMMÄINEN TASO KAIVAUSSVAIHESSA. PUNARUSKEAT ALUEET EROTTUVAT SELVÄSTI YMPÄRÖIVÄSTÄ HARMAASTA HIESUSTA JA SAVESTA.

KUVA OTETTU ITÄKOILHESTA.

F.F. 41164-41166

KUVA 26. J. VIRTAMAAN KAIVAUTTAMA ALUE SUUN-
NILLEEN ENSIMMAISESSÄ TASOSSA. PUNARUSKEA MAA
RAJOITTUU ALUEEN ITÄKOILLISOSAAN. KUVA OTETTU ETE-
LÄKAAKOSTA.

ASKOLA, PAPPILA, MUUNTAJANMÄKI 1973

F. 41167

KUVA 27. ETUALALLA NÄKYY OSA MUUNTAJANMÄEN KAIVAUSALUEESTA, TAUSTALLA NUOLEN OSOITTAMASSA RINTEESSÄ ON ASKOLAN VANHAPELLON KIVIKAUTINEN ASUINPAIKKA, JOSSA LUHO ON KAIVANUT VUOSINA 1954 JA 1958. KUVA ON OTETTU IDÄSTÄ.

F. 41168

KUVA 28. ETUALALLA MUUNTAJANMÄEN KAIVAUSALUEEN ETELÄOSA, OSITTAIN KAIVETTU TOISEEN TASOON. TAUSTALLA NUOLEN 1. KOHDALLA GRINDIN PELLON KOROJAT JA NUOLEN 2. KOHDALLA NIEMENTPELLON KAIVAUSALUE, NIIDEN VÄLISSÄ VIRTAA PORVOONJOKI. KUVA OTETTU ITÄKOILISESTA.

FF. 41169-41171

KUVA 29. J. VIRTAMAAN KAIVAUTTAMAN ALUEEN ITÄKOILLISREUNA KAIVETTUNA TOISEEN TASOON, PUNARUSKEAT ALUEET EROTTUVAT VIELÄ SELVÄSTI, JOSKIN PIENEMPINÄ JA VAALEAMPINA KUIN ENSIMMÄISESSÄ TASOSSA. KUVA OTETTU LÄNSIKOULUNNASTA.

ASKOLA, PAPPILA, MUUNTAJANMÄKI 1973

F. 41172

KUVA 30. J. VIRTAMAAN KAIVAUTTAMA ALUE OSITTAIN
KOLMANTEEN TASOON KAIVETTUNA. KUVA OTETTU LÄNNES-
TÄ.

F. 41173

KUVA 31. SAMA ALUE KUIN EDELLÄ KAIVETTUNA POHJAAN.
KUVA OTETTU PÖHJOISESTÄ.